

Pracownik socjalny – lider w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie należy do tych zadań państwa, które gwarantuje obywatelom Konstytucja. Państwo realizuje ten obowiązek poprzez opracowywanie krajowych i regionalnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także poprzez Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury "Niebiskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. W związku z powyższym podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest jednym z zadań państwa. Elementem realizacji tego zadania są Zespoły Interdyscyplinarne do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Podstawą do powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych jest Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający we Wrocławiu istnieje od 2011 r., kiedy to zostało wydane Rozporządzenie Prezydenta Wrocławia w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie art. 30 Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r, oraz Uchwały Rady Miejskiej z dnia 4 listopada 2010 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu, zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Obsługa organizacyjno – techniczna polega między innymi na udostępnieniu miejsca na siedzibę Zespołu Interdyscyplinarnego w której jest gromadzona dokumentacja zbierana w prowadzonych sprawach, w której urzęduje przewodnicząca Zespołu oraz w której odbywają się spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Ponadto funkcję przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie we Wrocławiu pełni pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W skład wrocławskiego Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi m.in. przedstawiciele Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu, Służby Zdrowia, Sądów Rejonowych, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratury Okręgowej, Komendy Miejskiej Policji.

Zespół Interdyscyplinarny w wymienionym powyżej składzie powołuje grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Grupy robocze mają interdyscyplinarny skład i zajmują się pomocą rodzinom dotkniętym problemem przemocy, które objęte są procedurą „Niebieskie Karty”.

Spośród terenowych pracowników socjalnych MOPS we Wrocławiu wyznaczeni zostali liderzy grup roboczych, którzy koordynują działania grup. Liderzy grup roboczych wskazywani są przez kierowników Zespołów Terenowych Pracy Socjalnej oraz kierownika Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców. Funkcję liderów grup roboczych pełnią terenowi pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków służbowych. Obecnie funkcję lidera grup roboczych pełni 22 pracowników socjalnych.

Oprócz obowiązków wynikających z prowadzenia rodzin w wyznaczonym terenie, liderzy grup roboczych w ramach powierzonej dodatkowo funkcji koordynują prace grupy roboczej na poziomie komórki organizacyjnej MOPS. Polega to na monitorowaniu działań członków grupy roboczej, czyli na pozostawaniu w stałym kontakcie z członkami grupy roboczej, zbieraniu od nich bieżących informacji dotyczących sytuacji rodziny i realizacji planu pracy z rodziną oraz na sprawdzaniu, czy zaplanowane działania poszczególnych członków grupy realizowane są zgodnie z założeniami.

Ponadto liderzy prowadzą spotkania grup roboczych, protokołują posiedzenia grup, odbierają oświadczenia o poufności od członków grupy, którzy po raz pierwszy uczestniczą w tego rodzaju spotkaniu.

Liderzy grup roboczych są odpowiedzialni za prawidłowe dokumentowanie prac grup oraz za terminowe przekazywanie dokumentacji do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do zadań liderów grup roboczych należy także przekazywanie innym pracownikom informacji ze spotkań z przewodniczącą Zespołu, a także udzielanie wsparcia pracownikom socjalnym w zakresie prowadzenia pracy z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i osobami stosującymi przemoc.

Liderzy grup roboczych są dobrze zorganizowanymi pracownikami – godzą obowiązki wynikające z prowadzenia pracy z rodzinami w terenie z dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z koordynowania prac grup roboczych. Dla pracowników socjalnych liderzy są wsparciem w pracy z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy. Oprócz tego, że liderzy godzą różne obowiązki, godzą także pełnienie różnych ról. Lider grupy roboczej, w zależności od sytuacji w jakiej znajduje się rodzina, jest interwentem lub pomagaczem. Lider grup roboczych jest pracownikiem socjalnym, a jednocześnie jest liderem, który czuwa nad pracami grupy roboczej, nad profesjonalizmem prowadzonych spotkań, niejednokrotnie dyscyplinuje lub docenia pozostałych członków grup roboczych. Lider grup roboczych dba o to, by osoby doznające przemocy podczas spotkań z grupą roboczą czuły się komfortowo, na tyle, na ile można nazwać komfortową sytuację w jakiej się znalazły. Lider grupy roboczej posiada umiejętność poprowadzenia posiedzenia grupy z udziałem osoby stosującej przemoc w taki sposób, by osoba ta poczuła się zdyscyplinowana, przy jednoczesnym poszanowaniu jej prawa do traktowania z szacunkiem.

Nie są to zadania łatwe do wykonania, ale liderzy grup roboczych dokonują rzeczy, które zanim się zdarzą, mogą wydawać się niemożliwe do zrealizowania. Przykłady? Otóż w 2015 r.

22 liderów grup roboczych prowadziło 1583 sprawy rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. 22 liderów grup roboczych w 2015 r. uczestniczyło w 5780 posiedzeniach grup roboczych (dane ze sprawozdania sporządzonego przez Zespół Interdyscyplinarny za 2015 r.).

Dyrekcja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu, mając na uwadze trudną pracę liderów grup roboczych, zadbała o to, by częściowo ograniczyć pracownikom socjalnym pełniącym tę funkcję, liczbę środowisk objętych pomocą Ośrodka w ich terenie, a także zapewniła szkolenia, warsztaty i superwizję kierowane do liderów grup roboczych.

Część ekipy liderów grup roboczych w towarzystwie prowadzących superwizję.

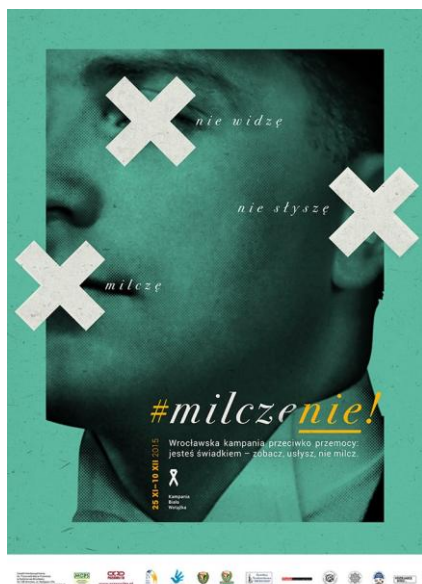
Pomimo tak wielu obowiązków, liderzy grup roboczych znajdują czas na to, by zmieniać rzeczywistość dotyczącą współpracy członków grup roboczych, poprawiać skuteczność działań podejmowanych przez grupy robocze, by jak najbardziej efektywnie pomagać rodzinom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie, ale także by działać profilaktycznie, i tam, gdzie jest to możliwe, zapobiegać występowaniu przemocy w rodzinie.

Zaczęli od swoich podwórek – każdy lider grup roboczych działający w ramach swojego Zespołu podejmował działania na rzecz poprawy współpracy z Komisariatami Policji, placówkami oświatowymi, kuratorami. Dzisiaj współpraca w ramach grup roboczych układa się coraz lepiej. Członkowie powołani przez Zespół Interdyscyplinarny do grup roboczych aktywnie uczestniczą w ich pracach, coraz lepiej funkcjonuje przepływ informacji pomiędzy członkami grup roboczych, co pozwala odpowiednio reagować na pojawiające się, często niepokojące sygnały dotyczące sytuacji rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”. Sposoby na to, by usprawnić tę współpracę liderzy mają różne: od rozmów indywidualnych z poszczególnymi członkami, poprzez szkolenia i spotkania edukacyjne, aż po spotkania na „wyższym szczeblu” podczas, których dokonuje się odpowiednich ustaleń.

Liderzy grup roboczych zainicjowali także oddolnie dwie kampanie przeciwko przemocy.

Pierwszą z nich przeprowadzono w 2015 r. Kampanię Biała Wstążka 2015, jak i tę w 2016 r., objął głównym patronatem Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. To jednak liderzy byli głównymi inicjatorami i pomysłodawcami realizowanych w trakcie przeprowadzonych kampanii wydarzeń.

Impulsem do podjęcia tak dużego wyzwania jak zorganizowanie Kampanii Przeciwko Przemocy był mail przekazany Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego. Mail od mieszkanki Wrocławia, która zaobserwowała na jednym z placów zabaw jak to rodzice stosują przemoc wobec dzieci. W odpowiedzi na apel o reakcję przeprowadzono Wrocławską Kampanię Przeciwko Przemocy – Biała Wstążka 2015. Hasłem Kampanii było #milczenie – nie!, odbiorcami zaś byli świadkowie przemocy.

Plakat Wrocławskiej Kampanii Przeciwko Przemocy - Biała Wstążka 2015.
Autor: Jakub Kamiński.

W ramach przeprowadzonej Kampanii w dniach od 25.11.2015 r. do 10.12.2015 r. przeprowadzono szereg działań informujących społeczność lokalną o tym, że należy reagować na przemoc, w jaki sposób to czynić i do kogo się zgłosić. Czas Kampanii wykorzystano także do dyskusji nad przyczynami występowania przemocy, nad poszukiwaniem skutecznych rozwiązań przeciwdziałania przemocy. W dyskusji brali udział nie tylko przedstawiciele społeczności lokalnej, ale także przedstawiciele instytucji zobowiązanych do realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz organizacji pozarządowych.

27.11.2015 - debata na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kampania rozpoczęła się uroczystą konferencją przygotowaną przez liderów grup roboczych przy współpracy z Centrum Integracji Społecznej. Przygotowania do tego wydarzenia trwały kilka miesięcy. Efektem tej współpracy było spotkanie w którym uczestniczyło ponad 80 osób, a także broszura informacyjna dla osób doznających przemocy.

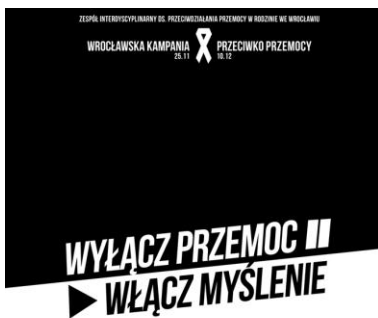
25.11.2015 - konferencja inauguracyjna Białą Wstążką 2015.

Harmonogram Wrocławskiej Kampanii Przeciwko Przemocy – Biała Wstążka 2016 był wynikiem wniosków zebranych podczas wydarzeń, debat, dyskusji w czasie trwania akcji w 2015 r.

Sukces Białej Wstążki z roku poprzedniego sprawił, że w tegoroczną Kampanię zaangażowali się z większą chęcią przedstawiciele innych instytucji, w szczególności Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej. Biała Wstążka 2016 r. wzbudzała także duże zainteresowanie mediów lokalnych. Dzięki temu informacje o tym jak przeciwdziałać przemocy w rodzinie trafiły do szerszego grona odbiorców.

Do akcji przyłączyli się znani wrocławianie: sportowcy, muzycy, radni, politycy, ale także studenci, uczniowie szkół, wolontariusze.

Hasło Wrocławskiej Kampanii Przeciwko Przemocy – Biała Wstążka 2016 – Wyłącz przemoc. Włącz myślenie.- nawoływało do refleksji nad tym, co możemy zrobić, by jak najbardziej efektywnie przeciwdziałać przemocy. Nawoływało do tego, by wciąż poszukiwać najskuteczniejszych działań profilaktycznych w zapobieganiu występowania przemocy. Wreszcie, motywowało do tego, by wciąż udoskonalać dobre praktyki i współpracę interdyscyplinarną w przeciwdziałaniu przemocy. Dlatego też, zaplanowane na tegoroczną Kampanię działania skupiały się na edukacji, dyskusji, wymianie doświadczeń i analizie tego co działa, ale też tego co należy poprawić. W dyskusji tej uczestniczyli nie tylko eksperci i specjaliści zajmujący się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy, ale też społeczność lokalna.

Plakat Wrocławskiej Kampanii Przeciwko Przemocy - Biała Wstążka 2016.
Autor: Karolina Pawłowska.

Działaniami, które powtórzyły się w obu Kampaniach było umieszczanie tabliczek z hasłami przeciwko przemocy wobec dzieci. Tabliczki powstały w wyniku apelu mieszkanki Wrocławia, która obserwowała przemoc wobec dzieci na placu zabaw. Pomysły na hasła zapisane na tabliczkach były inicjatywą liderów grup roboczych. I tak w 2015 r. tabliczki zostały umieszczone na dwóch wrocławskich placach zabaw: przy ul. Krasińskiego oraz w Parku Staszica.

Plac zabaw w Parku Staszica.

Plac zabaw przy ul. Krasińskiego.

Tabliczki umieszczane były także podczas tegorocznej Białej Wstążki. Hasła i grafiki przeciwko przemocy wobec dzieci zagościły w szkołach, instytucjach i Sądach.

Szkoła Podstawowa 93.

Nadodrzańskie Centrum Wsparcia.

Podczas obu Kampanii liderów grup roboczych wsparły nie tylko instytucje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, takie jak m.in. Komenda Miejska Policji, Sądy Rejonowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ale także organizacje pozarządowe i kluby sportowe.

Podczas tegorocznej Kampanii w dniu 27.11.2016 r. podczas meczu WKS Śląsk Wrocław – Legia Warszawa zawodnicy naszego Klubu wybiegli na murawę z przypiętymi do koszulek białymi wstążeczkami. Przed meczem liderzy grup roboczych poinformowali zebranych na stadionie kibiców o celach i przesłaniu Białej Wstążki. Na telebimach pojawiły się grafiki z hasłami naszej Kampanii. Dzięki temu wydarzeniu o Wrocławskiej Kampanii Przeciwko Przemocy dowiedziało się nie tylko 22 000 osób zgromadzonych na stadionie, ale także kilka milionów widzów śledzących transmisję z meczu przed telewizorami.

Biała Wstążka 2016 na meczu WKS Śląsk Wrocław - Legia Warszawa w dn. 27.11.2016

Podczas tegorocznej Kampanii liderzy grup roboczych zorganizowali wiele spotkań informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej, a także do członków grup roboczych. Uruchomiono przy Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej oraz Zespole ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców punkty informacyjne dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Zaangażowani w przygotowanie obu Kampanii liderzy wykorzystując każdą możliwość do edukowania społeczności lokalnej prowadzili pogadanki w szkołach z uczniami, którzy pomagali przygotowywać białe wstążeczki rozdawane podczas wydarzeń Kampanii i eventów na wrocławskim Rynku.

Uwzględniając fakt, iż Biała Wstążka jest Kampanią zainicjowaną przez mężczyzn i do nich adresowaną podczas obu Kampanii rozdano kilka tysięcy ulotek „Głos prawdziwego mężczyzny”, którą pod nadzorem merytorycznym przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego przygotowali liderzy grup roboczych.

GŁOS PRAWDZIWEGO MĘŻCZYZNY

MOŻE MIEĆ DUŻY WPŁYW NA ZMIANĘ NORM SPOŁECZNYCH I STEREOTYPÓW DOTYCZĄCYCH PRZEMOCY WOBEC KOBIEC ORAZ ROLI KOBIECY I MĘŻCZYZNY W RODZINIE I ŻYCIU SPOŁECZNYM. NIE ZAWSZE ŁATWO JEST INTERWENIOWAĆ, ALE PRAWDZIWY MĘŻCZYŻNA – ŚWIADEK REAGUJE. CZASAMI SAMO ZAOFEROWANIE POMOCY I JASNE ZAKOMUNKOWANIE SPRAWCY, ŻE TO, CO ROBI JEST SPOŁECZNIE NIEAKCEPTOWANE, OFIARY I POCZUCIE BEZKARNOSCI U SPRAWCY MĘŻCZYŻNA WIE, ŻE NIKT NIE MA PRAWA SPOŚÓB I ODWAŻNIE O TYM MÓWI...

PRZYŁĄCZ SIĘ!

MOŻE OKAZAĆ SIĘ POMOCNE, IZOLACJA PODSYPYAJĄ PRZEMOC. PRAWDZIWY TRAKTOWAĆ DRUGIEJ OSOBY W TAKI

DEKALOG PRAWDZIWEGO MĘŻCZYZNY PRAWDZIWY MĘŻCZYŻNA:

1. ROZMAWIA Z MĘŻCZYŻNAMI NA TEMAT PRZEMOCY WOBEC KOBIEC. POWIĘKSZA TEN TEMAT W PRACY, W KRĘGU ZNAJOMYCH, W RODZINIE, W KOŚCIELE. JEST WZRODEM NIE TYLKO DLA SWOICH DZIECI, ALE RÓWNIEŻ DLA TYCH, KTÓRYM BRAKUJE W ŻYCIU PRZYTYWNEGO MĘSKIEGO WZRODA, DAJE PRZYKŁAD INNYM MĘŻCZYŻNOM, MÓWI IM, ŻE NIE AKCEPTUJE ŻADNEJ FORMY PRZEMOCY WOBEC KOBIEC.
2. REAGUJE, GDY INNY MĘŻCZYŻNA PONIŻA KOBIEC, LUB STOSUJE WOBEC NIEJ PRZEMOC, NIE CZEKA NA INNYCH - POMAGA.
3. NIE ŚMIEJE SIĘ Z SEKSISTOWSKICH DOWCIPÓW, KTÓRE SĄ OBRAZLIWE I PONIZAJĄCE. PRZECIWIENIA SIĘ, SZCZĘŚLIWIE W MĘSKIM GRONIE, TEGO TYPU UWAGOM.
4. OFERUJE POMOC KRZYWIDOWIŃCE KOBIECIE, ZACHĘCA JĄ, BY SKONTAKTOWAŁA SIĘ Z INSTYTUCJAMI I/LUB ORGANIZACJAMI, KTÓRE MOGĄ JEJ POMOC.
5. NIGDY NIE USPRAWIENIA SPRAWCY PRZEMOCY.
6. NIE TOLERUJE PRZEMOCY W SWOIM OTOCZENIU.
7. WSPERA ORGANIZACJE POMAGAJĄCE KRZYWIDOWIŃCYM KOBIEC.
8. JEST WRAŻLIWY NA KRZYWID.
9. NIE WSTYDZI SIĘ OKAZYWANIA SWOICH UCZUCI.
10. MA ODWAŻE PRZECIWIENIA SIĘ PRZEMOCY.

PODPIS PRAWDZIWEGO MĘŻCZYŻNY
DZIĘKUJEMY!

Autor grafiki: Karolina Pawłowska.

Wszystkie powyżej opisane inicjatywy podejmowane przez liderów grup roboczych znalazły odzwierciedlenie w raporcie Najwyższej Izby Kontroli, która w 2015 r. objęła kontrolą wrocławski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Kontrola dotyczyła realizacji procedury „Niebieskie Karty”, programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą domową. W raporcie pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wypowiada się na temat prowadzonych przez Wrocław działań w zakresie przeprowadzonej kontroli przez pryzmat dobrych praktyk w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dobrych praktyk wypracowanych w ogromnym zakresie przez liderów grup roboczych.